

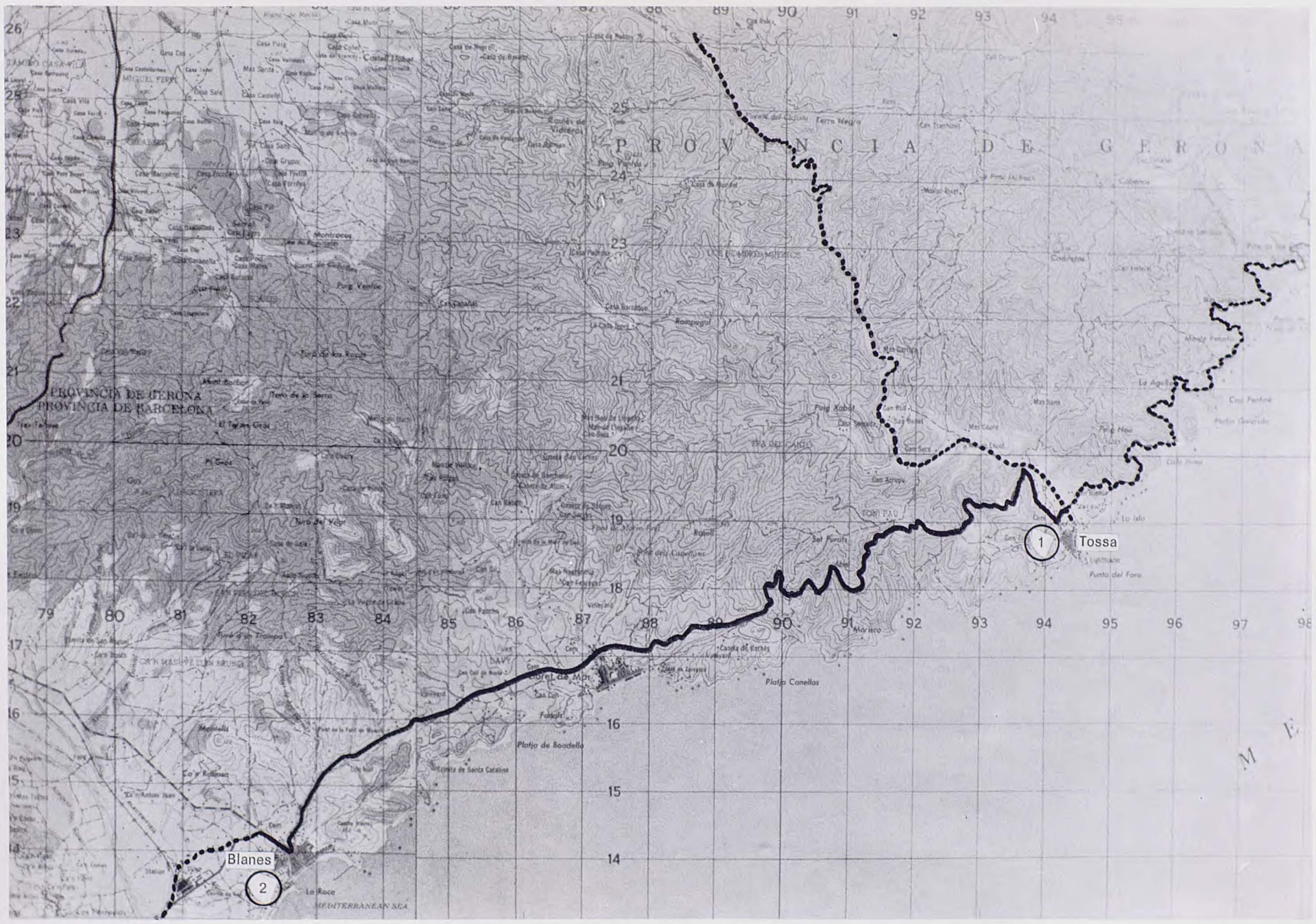
LA SELVA

**La marina de la Selva
(Costa Brava IV)**

La depressió de la Selva

El Montseny i Les Guillerries

La Marina de la Selva Comarca: La Selva

La serra de Cadiretes o muntanyes de Tossa i la carena costanera que té el punt més alt al Puig Ventós, tanquen al nord i a l'oest aquesta zona de marina que correspon a la comarca de la Selva. Les poblacions de Lloret i Tossa es localitzen en una zona històricament poc poblada a causa de les grans dificultats dels accessos des de terra, mentre que Blanes s'obre a les maresmes del Tordera i es relliga amb les costes planes i poblades de l'Alt Maresme. El clima és moderat i agradable amb el predomini dels vents del Llevant i del sud.

Hem de buscar en la presència del mar, com a mitjà bàsic de comunicació entre les poblacions i amb l'exterior, l'origen de les característiques arquitectòniques comunes.

Els estatges vinculats a la pesca i a la navegació predominen arran de mar i generen, en dimensió i programa, el tipus bàsic que després incorpora les petites variants que provenen de la influència de l'habitatacle agrícola.

La vivenda aïllada està poc extesa ja que la majoria de zones de conreu són a prop del mar, als fondals de les riberes i, per tant, l'estatge agrícola forma part generalment del recinte de la població, tot i que moltes vegades crea un nucli diferenciat respecte la zona del port. L'habitatacle popular de la zona és cada dia més escàs. A Lloret de Mar el podem considerar desaparegut. A Tossa de Mar, el fenomen turístic ha alterat la majoria dels estatges tradicionals i a Blanes la preeminència industrial fa que a l'actualitat se'n puguin veure molt pocs.

La sierra de Cadiretes o montañas de Tossa y la línea divisoria entre las dos vertientes de la cordillera costera, que tiene su punto más alto en el Puig Ventós, cierran al norte y al oeste esta zona de marina correspondiente a la comarca de la Selva. Las poblaciones de Lloret y Tossa se localizan en una zona históricamente poco poblada por las dificultades de acceso desde el interior, mientras que Blanes se abre a las marismas del Tordera vinculándose a las costas llanas y pobladas del Alt Maresme.

El clima es moderado y agradable con predominio de los vientos de Levante y del Sur.

El mar, como medio básico de comunicación entre las poblaciones y con el exterior, está en el origen de las características arquitectónicas comunes.

Las viviendas vinculadas a la pesca y a la navegación, que predominan en la orilla, generan, en dimensión y programa, el tipo básico que después incorpora pequeñas variantes que provienen de la influencia del habitáculo agrícola.

La vivienda aislada es poco numerosa. La mayoría de zonas cultivables están cerca del mar, en las hoyadas de los riachuelos y, por tanto, la vivienda agrícola forma parte, generalmente, del recinto de la población, aunque con frecuencia crea un núcleo diferenciado respecto de la zona del puerto. El habitáculo popular de la zona es cada día más escaso. En Lloret de Mar podemos considerarlo desaparecido.

The Cadiretes mountain range (or Tossa Mountains), and the coastal range whose highest point is Puig Ventós, are the northern and western limits of this marine zone, which corresponds to the district of La Selva. The towns of Lloret and Tossa are situated in an area which, historically speaking, was sparsely populated due to difficulty of access from inland; while Blanes opens towards the coastal flood plain (**maresme**) of Tordera and is a part of the flat, populated coasts of the Alt Maresme. The climate is moderate with prevailing Levantine and southern winds.

The sea has had the most profound effect upon the types of popular architecture in the area. Fishermen's houses built on the sea front are the basic type, later influenced by agricultural houses. Isolated dwellings are few since the greater part of cultivable land is found on the coast, near river banks, etc., so that agricultural houses tend to form part of the urban nuclei, granted that they tend to form their own communities away from the port. Traditional houses in the zone are becoming fewer every day. In Lloret de Mar they have practically disappeared. In Tossa de Mar the touristic phenomenon has transformed the physiognomy of the town, while in Blanes the pre-eminence of industry has reduced their number to an absolute minimum.

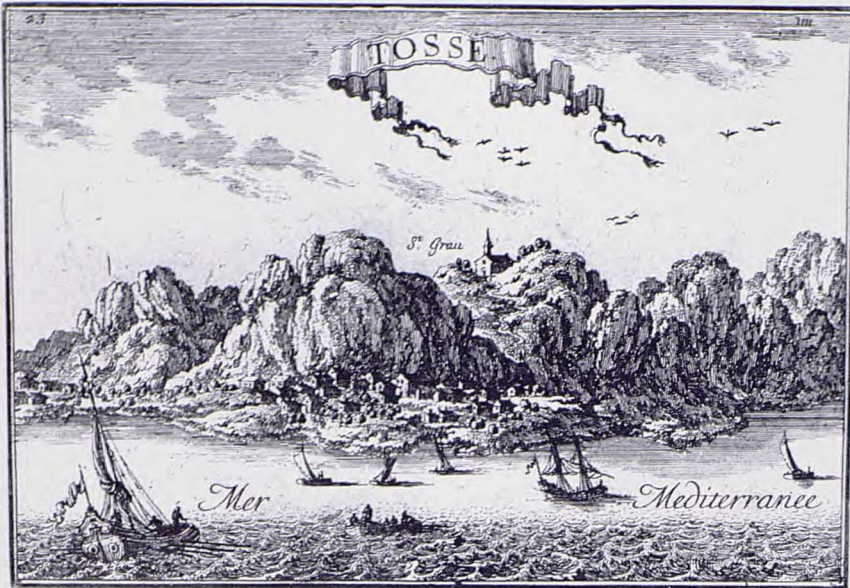
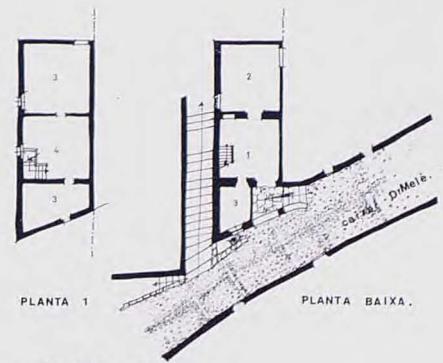

Foto Institut Municipal d'Història (Barcelona)

- 1 Menjador - Sala
- 2 Magatzem
- 3 Alcova
- 4 Sala
- 5 Porxo

La població tradicional de Tossa s'organitza bàsicament en dos nuclis: la vila vella i la nova, que es genera per expansió de l'anterior. Existia també un barri pescador diferenciat al costat de la platja que pràcticament ha desaparegut.

La vila vella conserva encara el recinte fortificat, documentat ja al segle XII, quan era propietat dels monjos de Ripoll.

Manté encara estatsges del XV i XVI, com el que reproduïm, on es detecten les característiques constructives generals. Els murs són de pedra sense escairar, morterada i després revocats i pintats amb colors terrosos. Les portes són adovellades o amb llindes de pedra picada. Són característics els ràfecs formats per una filada de pedra i varies teules cobertores. L'accés, mitjançant un petit porxo, és un tema poc freqüent a aquesta vila, malgrat ésser típicament mediterrani.

A la vila nova hi ha nombrosos masos incrustats entre una característica tipologia entre mitjeres, que fa pensar en processos de compactació urbana d'un nucli agrícola dispers anterior.

La población tradicional de Tossa se organiza básicamente en dos núcleos: «la vila vella» y «la nova», que se genera por expansió de la anterior. Existía también un barrio de pescadores diferenciado, al lado de la playa, que ha pràcticament desaparecido.

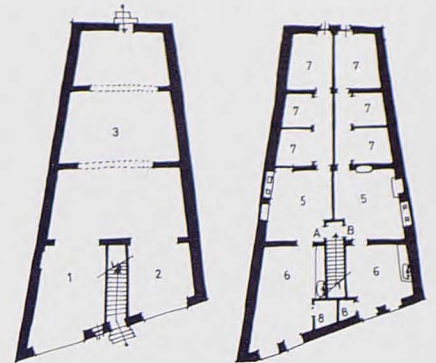
«La vila vella» conserva aún el recinto fortificado, ya documentado en el siglo XII, cuando era propiedad de los monjes de Ripoll. Mantiene aún viviendas de los siglos XV y XVI, como el ejemplo que reproducimos, en el que se detectan las características constructivas generales. Los muros son de mampostería del país amorturada revocados y pintados más tarde en colores terrosos. Las puertas son doveladas o con dinteles de piedra labrada. Son característicos los aleros formados sobre hiladas de piedra y de tejas.

En «la vila nova» se descubren numerosos «masos» incrustados en una característica tipologia entre medianeras, que nos induce a pensar en procesos de compactación urbana de un anterior núcleo agrícola disperso.

The town of Tossa has both old and new quarters. There was originally also a fishing quarter on the beach but this has now almost disappeared.

The old town still has its fortified precinct, documented in the twelfth century when the town belonged to the monks of Ripoll. There are still houses dating from the fifteenth and sixteenth centuries, such as those illustrated, where general construction techniques can be detected. The walls are of undressed stone cemented with mortar, then covered and painted in earthy colours. The doors are arched or with lintels of sculpted stone. The eaves formed from one row of stones and several rows of tiles are characteristic. Small access porches are rare here, despite their being common throughout the Mediterranean as a whole.

In the new town there are numerous **masos** incorporated in terraces of houses, which leads one to suspect that they formed part of an originally isolated farming community which later became absorbed by the town.

1 2 Botigues
3 Magatzem
5 Menjador
6 Cuina - Rent.
7 Alcoves

La muntanya de S. Joan protegeix del vent del nord a la població que s'exté entre la muntanya i la gran plana del Tordera. L'illot característic de la Palomera era fins fa poc l'extrem sud de la població.

Poblada pel romans i destruïda pels normands, la vila reneix al segle IX i té el seu gran floriment al segle XVI com a una important drassana. Una segona expansió pel mateix motiu es produeix al segle passat. Ens interessa especialment de Blanes l'estatge popular localitzat històricament a prop del mar. Les cases entre mitgeres que formaven l'actual passeig marítim han pràcticament desaparegut i només als carrers del darrere se'n veuen alguns exemplars.

El barri pescador de la Palomera manté encara un cert nombre d'habitaclles tradicionals. Reproduïm can Banch que es localitza sota la

La montaña de S. Joan protege del viento del norte a la población, que se extiende entre ella y la gran llanura del Tordera. El característico islote de La Palomera era, hasta hace poco, el extremo sur de la población.

Poblada por los romanos, destruida por los normandos, la villa renace en el siglo IX y tiene su gran florecimiento en el siglo XVI como una importante atarazana. Una segunda expansión, por el mismo motivo, se produce en el siglo XIX. Nos interesa especialmente en Blanes la vivienda popular, localizada históricamente cerca del mar. Las casas entre medianeras, que formaban el actual paseo marítimo, han desaparecido y tan sólo en las calles posteriores se pueden ver algunos ejemplares.

El barrio pescador de La Palomera mantiene aún un cierto número de

The S. Joan mountain protects the town which stretches from the mountain to the plain of Tordera. The tiny island of La Palomera was, until recently, at the extreme south of the town. Populated by the Romans, destroyed by the Normans and finally recovered in the ninth century, the town reached its height of prosperity in the sixteenth century when it was an important shipyard. It was further expanded during last century as a result of the same industry. What is especially interesting about Blanes is the traditional dwelling found formerly on the seafront. The terraces of houses which formed the present maritime walk have practically disappeared and can now be seen only in the streets immediately behind.

The fishing neighbourhood of La Palomera still has a number of traditional dwellings. The illustration

roca des Piteus. Originàriament era una vivenda doble de planta i pis. Els baixos, que es destinaven històricament a guardar estris de pesca, han estat totalment alterats. Els mètodes constructius habituals de l'estatge mariner són perfectament evidents en aquest habitatge.

Al carrer anomenat Mirador de l'auger i als seus anexes podem trobar-ne també interessants exemples.

La foto núm. 2 ens il·lustra la capella de l'antic cementiri que incloem en aquest recull, com un dels pocs exemples que resten d'un tema tradicional pertot el Mediterrani: les cúpules semiesfèriques pintades de color (magre en aquest cas) sobre tambors prismàtics emblanquits.

El tema, d'arrels orientals, neix possiblement a les illes gregues.

viviendas tradicionales. Reproducimos Can Banch, localizado bajo la roca de Es Piteus. Originariamente era una doble vivienda de planta y piso con una interesante distribución.

Los bajos, que se destinaban a guardar aparejos de pesca han sido totalmente alterados. Los métodos constructivos habituales de la morada marinera son perfectamente estudiables en este edificio.

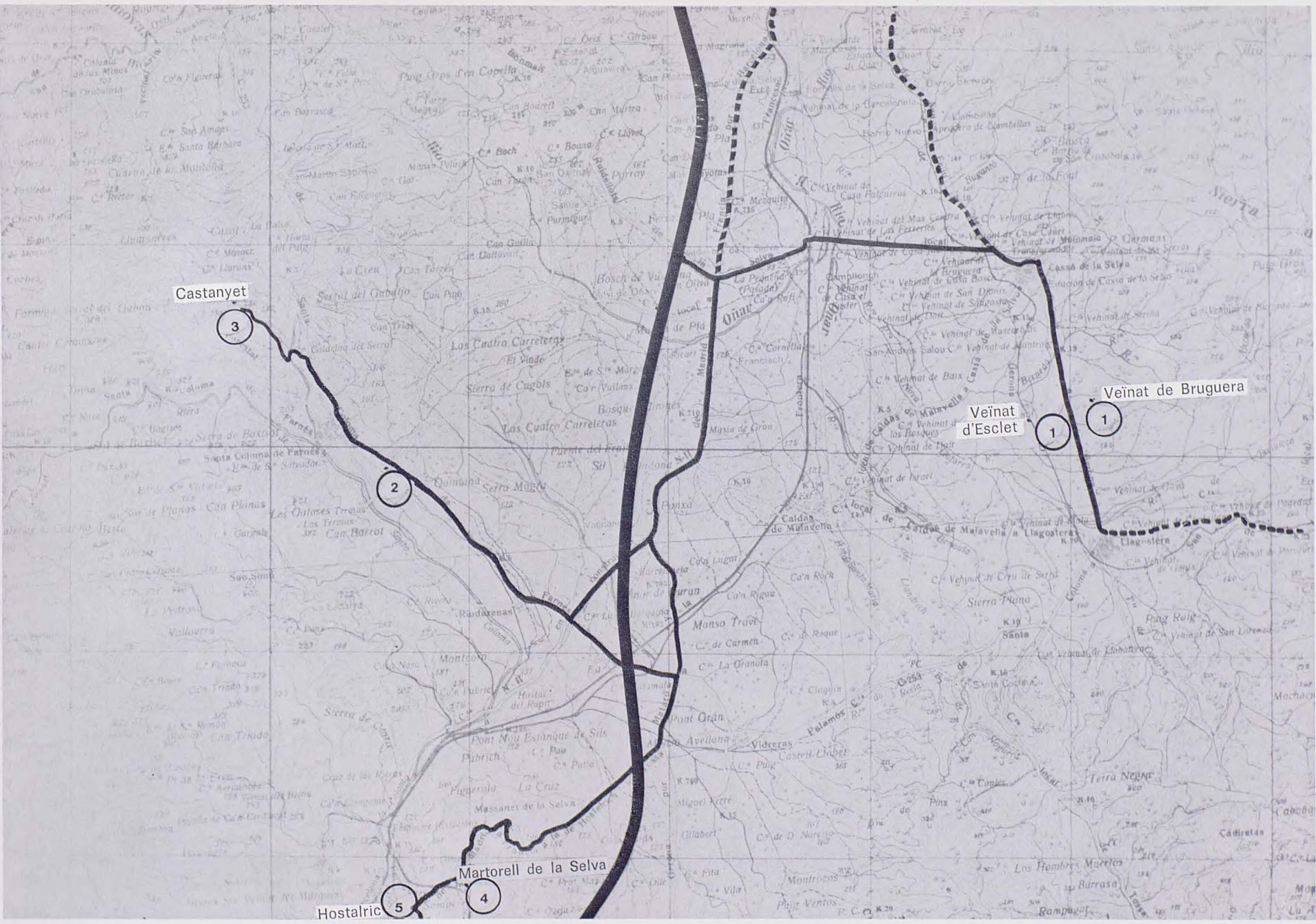
En la calle denominada Mirador de l'auger y anexas podemos hallar también interesantes ejemplos, con patio.

La foto 2 nos ilustra la capilla del antiguo cementerio, que incluimos en esta recopilación como uno de los pocos ejemplos visibles de un tema tradicional en todo el Mediterráneo: las cúpulas semiesféricas pintadas de color sobre tambores prismáticos enjalbegados.

shows Can Banch, situated under the rock of Es Piteus. Originally it was a double edifice with ground and first floors, and a very interesting distribution. The basement, destined originally as a storeroom for fishing tackle, has been totally altered. The normal construction techniques for fishermen's houses can be observed perfectly in this house. Similarly interesting examples can be seen in Carrer Mirador and Carrer de l'auger.

The second photograph shows the chapel of the old cemetery, included here because it is one of the few remaining examples of a traditional theme found all over the Mediterranean: painted hemispherical domes on a whitewashed prismatic base. This type of dome is eastern in origin, coming originally, perhaps, from the Greek Islands.

La depressió de la Selva Comarca: La Selva

Castanyet

3

2

Veinat d'Esclat

1

Veinat de Bruguera

1

Martorell de la Selva

4

Hostalric

5

Podem incloure en aquesta zona la tradicional comarca de la Selva, fent excepció de la zona costanera, les muntanyes del Montseny i les Guilleries que han produït tipus arquitectònics diferents.

La depressió de la Selva es pot considerar formada per la zona central de la comarca amb Sta. Coloma de Farners com a capital i la subcomarca de Caçà-Llagostera. Es tracta d'un conjunt de petites valls entre muntanyes suaus amb algunes zones planes que històricament foren pantanoses. L'estany de Sils, per exemple, tenia una gran superfície al segle XVII. Hi abunden els boscos de pins, roures i alzines sureres. El clima és relativament sec (mitjana pluviomètrica anual 900 mm.), però la superfície de conreu és molt abundant.

La població de la zona és bàsicament dispersa. A diferència de les zones de muntanya la propietat està molt dividida i, per tant, el nombre de masos hi és molt abundant. Podem veure que l'època de construcció de la majoria de les masies és del segle XVII, és a dir, molt més tardana que a d'altres llocs estudiats, potser a causa de la guerra dels remences i les seves derivacions, que afectaren profundament la zona. La depressió de la Selva aporta a les tipologies generals de l'habitable aïllat, tot un seguit de tipus de masos que han estat anomenats basilicals per la seva afinitat formal amb el tipus romà de la basílica.

Sobre aquest tema podem precisar, en primer lloc, que es tracta en tot cas d'un tipus evolutiu del mas amb dos vessants, ja que la majoria de «masos basilicals», fora dels molt tardans, es generen per l'afegit del cos central sobreelavat. D'altra banda, aquest cos, que coincideix generalment amb una elevació de la crugia central, no és el que té la dimensió més gran com a la basílica, sinó que té una dimensió molt més petita que les crugies laterals.

Una altra característica habitual és la sobreposició de repertoris decoratius gòtics o renaixentistes sobre les estructures primàries del mas (segle XVIII) i de repertoris populars amb maó revocat d'època tardana (XIX i XX).

Els nuclis de població de la zona, en canvi, no presenten en general aportacions especials als processos arquitectònics tradicionals.

Podemos incluir en esta zona la tradicional comarca de La Selva, exceptuando la zona costera y las montañas del Montseny y Las Guilleries que han dado lugar a tipos arquitectónicos distintos.

La depresión de La Selva podemos considerarla formada por la zona central de la comarca, con capitalidad en Santa Coloma de Farners, y la subcomarca de Caçà-Llagostera. Se trata de un conjunto de pequeños valles entre montañas suaves, con algunas zonas llanas que históricamente fueron pantanosas. El estanque de Sils, por ejemplo, era de gran superficie en el siglo XVII. Son abundantes los bosques de pinos, robles, encinas y alcornoques. El clima es relativamente seco (media pluviométrica anual, 900 mm), pero la superficie de cultivo es extensa. La población de la zona es, básicamente, dispersa. A diferencia de las zonas de montaña, la propiedad está muy dividida y, por tanto, el número de «masos» es muy abundante. Podemos ver que la época de construcción de la mayoría de masías es del siglo XVII, es decir, mucho más tardía que en otros lugares estudiados, tal vez a causa de la guerra de los «remences» y sus derivaciones, que afectaron profundamente a la zona.

La depresión de La Selva aporta a las tipologías generales del hábitculo aislado, una amplia serie de tipos de «masos», que se han denominado basilicales por su afinidad formal con el tipo romano de la basílica.

Sobre este tema podemos precisar, en primer lugar, que se trata en todo caso de un tipo evolutivo del «mas» de doble vertiente, ya que la mayoría de «masos» basilicales, excepto los muy tardíos, se generan por la adición del cuerpo central sobreelavado. Por otra parte, este cuerpo, que coincide generalmente con una elevación de la crujía central, no es el de mayor dimensión, sino que tiene una dimensión mucho más pequeña que las crujías laterales.

Otra característica habitual es la sobreposición de repertorios decorativos góticos o renacentistas sobre las estructuras primarias del «mas» (siglo XVIII) y de repertorios populares con ladrillo revocado en época tardía (siglos XIX y XX). Los núcleos de población de la zona, en cambio, no representan, en general, especiales aportaciones a los procesos arquitectónicos tradicionales.

We can include in this zone the traditional district of La Selva, excluding the coastal zone and the mountains of Montseny and Les Guilleries, which have given birth to their own types of architecture. The La Selva basin is formed by the central part of the district which has its capital at Sta Coloma de Farners and by the sub-district of Caçà-Llagostera. The zone is a group of small valleys between gentle hills and the occasional plain which, in former times, was marshy. The Sils lake for example, was of considerable extension in the seventeenth century. Pine, oak and evergreen oak forests abound. Though climate is relatively dry (average annual rainfall: 900 mm.), there is an abundance of cultivable land.

The population of the land is dispersed and, as opposed to the mountainous zones, the land here is divided into smaller portions resulting, consequently, in a greater number of **masos**. The majority of the **masos** were built in the seventeenth century; that is, considerably later than those of other zones we have studied. This could be as a direct result of the **guerra dels remences** and its consequences, which profoundly affected this area.

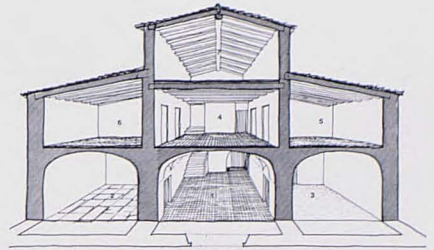
In the La Selva basin there is an abundance of a type of **mas** described as basilical, so-called because of its formal affinity to the Roman basilica. This type basically evolved from the earlier gabled **mas**, to which was added the central, elevated section (except in later examples). On the other hand, this added section, normally an upward extension of the central bay, is not the largest section of the building—as is the case with the basilica—; in fact it is smaller than the two lateral bays.

Another characteristic is the superimposition of Gothic or Renaissance decorative elements on the original structure of the **mas** (eighteenth century) and popular elements during the later period (nineteenth and twentieth centuries).

The centres of population, on the other hand, offer no evidence of popular architectonic processes.

Foto 1

ESQUEMA DE MASIA - TIPUS BASILICAL
Can Massó - Bruguera

Foto 2

Foto 3

La zona de Llagostera i Caçà de la Selva, delimitada per les Gavarres i les muntanyes de Tossa, té una personalitat econòmica i humana certament diferenciada, que es fa palesa als veïnats dispersos que hi són molt abundants.

Els exemples arquitectònics d'interès són molt nombrosos.

A la foto 1, veiem can Massó, al veïnat de Bruguera (Llagostera), mas basilical d'època tardana que caracteritza perfectament les constants constructives i formals bàsiques del tipus.

Del veïnat d'Esclet, al terme de Caçà de la Selva, il·lustrem Can Frigola (foto 2) com a exemple acurat de síntesi dels diferents processos d'addició de crugies i redefinició formal del resultat en una imatge unitària. La foto núm. 3 il·lustra un altre mas a Esclet, en el qual podem veure-hi un procés semblant, realitzat, però, d'una manera primària.

Les viles de Caçà de la Selva i Llagostera prenen fesomia al segle XIV. Si bé tenen poques restes dels estatges gòtics, aporten uns interessants eixamples de finals del segle XIX dels quals mereixen un estudi especialitzat les hibridacions culto-populars tant del tramet com del teixit urbà.

La zona de Llagostera y Caçà de la Selva, delimitada por las Gavarres y las montañas de Tossa, tiene una personalidad económica y humana diferenciada, especialmente evidente en sus vecindarios dispersos, que son muy abundantes.

Los ejemplos arquitectónicos de interés son muy numerosos.

En la foto 1 vemos Can Massó, en el vecindario de Bruguera (Llagostera), «mas» basilical de época tardía, que caracteriza perfectamente las constantes constructivas y formales básicas del tipo.

Del vecindario de Esclet, en el término de Caçà de la Selva, ilustramos Can Frigola (foto 2), como ejemplo cuidadoso de síntesis de los distintos procesos de adición de crujías y redefinición formal del resultado en una imagen unitaria.

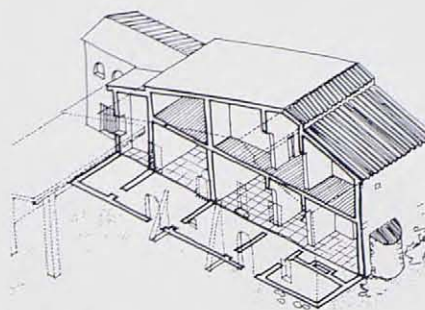
Las villas de Caçà de la Selva y Llagostera toman su fisonomía en el siglo XIV; si bien quedan pocos restos de las viviendas góticas, aportan unos interesantes ensanches de finales del siglo XIX, en los que merecen un estudio especializado las hibridaciones culto-populares, tanto de trama como de tejido urbano.

The zone of Llagostera and Caçà de la Selva, bordered by Les Gavarres and the Tossa mountains, has a clearly defined economic and human personality of its own, owing especially to the disperse hamlets which are very common throughout the area.

The first photograph shows Can Massó, in the hamlet of Bruguera (Llagostera), a basilical **mas**, pertaining to a late period, in which one can observe all the essential constructional and formal elements of the type.

The second photograph is of Can Frigola, in the hamlet of Esclet (Caçà de la Selva) which is a fine synthesis of different processes of extension and formal redefinition producing a result of remarkable homogeneity. The third photograph illustrates a similar, though more primitive, process.

The towns of Caçà and Llagostera acquired their physiognomy in the fourteenth century. There are few remains of Gothic houses; however, there are some interesting examples of late nineteenth-century dwellings, of which the popular-formal hybrids deserve a specialized study.

STA. COLOMA DE FARNÉS - Cal Rei
La depressió de La Selva

Al costat de la carretera C-253, entre Riudarenes i Sta. Coloma de Farners, podem veure el mas anomenat Can Pastells.

Es tracta possiblement d'un dels masos més antics de la zona. Ha estat molt modificat, però no recentment.

Actualment té cinc crugies, un porxo-paller afegit i un cos cobert pels dos vessants amb arcuació contínua.

L'estructura distributiva és molt complexa. A la planta baixa hi ha la cuina, amb forn evidenciat a l'exterior, el rebost, el celler, els corals i les quadres. A la primera planta es localitza la sala, els dormitoris i el graner. Un pou exterior completa l'esquema funcional de l'estatge que explica el criteri d'autosuficiència que és a la base de l'ideologia social del mas.

La construcció està basada en murs de pedra sense escairar. La pedra treballada es fa servir a la gran porta adovellada, als llindars i brancals de les finestres i també a les cantonades de l'edifici com a reforç de la fàbrica de pedra. A les parèts mestres centrals s'hi poden veure potents contraforts de pedra i també un torna-puntes provisional de fusta a la façana Nord.

Cal notar el delicat ràfec de la coberta. La gran complexitat i dimensió de les xemeneies és un dels trets característics de la depressió de la Selva, essent la de Can Pastells un exemplar interessant per bé que modest.

Junto a la carretera C-253, entre Riudarenes y Sta. Coloma de Farners, podemos ver el «mas» llamado Can Pastells.

Se trata posiblemente de uno de los «masos» más antiguos de la zona. Ha sido muy modificado, pero no recientemente.

Tiene actualmente cinco crujías, un porche-pajar añadido y un cuerpo cubierto a dos aguas con una arquería continua.

La estructura distributiva es muy compleja. En la planta baja se encuentra la cocina, con horno evidenciado en el exterior, la despensa o «rebost», la bodega, los corrales y las cuadras. En la planta primera se hallan la sala, los dormitorios y el granero. Un pozo exterior completa el esquema funcional de la vivienda, que explica el criterio de autosuficiencia, puntal básico de la ideología social del «mas».

La construcción se basa en muros de mampostería. La sillería se usa en la gran puerta dovelada, en los umbrales y jambas de las ventanas y también en las esquinas del edificio como refuerzo de la fàbrica de piedra. Pueden verse contrafuertes potentes correspondientes a las paredes maestras centrales y también un provisional tornapuntas de madera en la fachada norte.

Merece atención el delicado alero de la cubierta. La gran complejidad y dimensión de las chimeneas es uno de los rasgos característicos de la depresión de La Selva, siendo la de Can Pastells un interesante ejemplar, aunque modesto.

By the side of the C-253 road, between Riudarenes and Sta Coloma de Farners, stands the **mas** called Can Pastells. It is possibly one of the oldest in the zone and has undergone many modifications, though not in recent times. It has five bays, an added porch-hayloft and a covered section with a gable roof and a continuous arcade.

The overall structure is very complex. On the ground floor there is a kitchen, with an outside oven, a pantry, cellar, animal enclosures and stables. The first floor contains the living-room, bedrooms and granary.

An outside well completes the structural scheme of the **mas**, which illustrates clearly the theory of self-sufficiency behind this type of building.

The walls are of rough stone. Dressed stone is used on the great, arched door, on the sills and surrounds of windows and also on the corners of the building to reinforce the structure as a whole. There are strong stone buttresses supporting the central walls and a provisional wooden prop on the northern façade. The delicate eaves are worthy of special mention. The great complexity and dimension of the chimneys is another characteristic of the La Selva basin, as illustrated by the interesting, though modest, example of Can Pastells.

Sta. Coloma de Farners, tot i que el nucli inicial podria ser del segle XI, és una ciutat d'evolució tardana a la qual s'hi afegeixen els veïnats de S. Marçal, S. Pere Cercada i Castanyet, nuclis rurals antics.

Les dues fotografies corresponen a aquest últim veïnat, emplaçat a un indret de paisatge molt agradable i en el qual hi podem veure nombrosos masos d'interès. L'església de S. Andreu, que aglomera el cementiri i la casa rectoral, i el petit nucli al costat de la carretera són els punts que acullen l'activitat col·lectiva d'un cert nombre de masies aïllades.

El mas que il·lustrem, prop de l'església, és molt modest i està força deteriorat. Exemplifica, però, el tipus de mas basilical més tardà. La composició de la façana ja ha abandonat l'esquema històric, tant en les proporcions generals dels murs i obertures com en el treball de la pedra i de la galeria superior.

La población de Sta. Coloma de Farners, cuyo núcleo inicial puede situarse probablemente en el s. XI, es una ciudad de evolución tardía. Abarca los vecindarios de S. Marçal, S. Pere Cercada y Castanyet que son los núcleos rurales antiguos.

Las dos fotografías corresponden a este último vecindario, emplazado en un lugar de paisaje muy agradable, donde podemos ver numerosos «masos» de interés. La iglesia de S. Andreu, que aglomera el cementerio y la casa rectoral, y el pequeño núcleo al lado de la carretera, son los puntos que acogen la actividad colectiva de un cierto número de masías aisladas.

El «mas» que ilustramos, cerca de la iglesia, es muy modesto y deteriorado. Ejemplifica, sin embargo, el tipo de «mas» basilical más tardío. La composición de la fachada ha abandonado el esquema histórico, tanto en las proporciones generales de muros y aberturas, como en el trabajo de la piedra y de la galería superior.

Sta Coloma de Farners, evolved late, despite the fact that the original nucleus was established in the eleventh century, and now embraces the hamlets of S. Marçal, S. Pere Cercada and Castanyet, ancient rural settlements.

The two photographs are of Castanyet, situated in pleasant countryside where there are numerous interesting **masos**. The church of S. Andreu, which includes the cemetery and the rectory, and the small nucleus at the side of the road, form the centre which attracts the products of a certain number of isolated **masos** in the area.

The **mas** in the illustration, situated near the church, is very modest and in a poor state of repair. It exemplifies, nevertheless, the later type of basilical **mas**. The composition of the façade departs from earlier norms, both in its overall proportions of walls and openings and in the use of stone and the structure of the upper gallery.

Maçanet de la Selva, situat a prop de l'antic estany de Sils, és una població que data del segle XI. Presentava nombrosos masos fortificats i cases urbanes gòtiques dels quals encara se'n troben alguns exemplars interessants.

Té diferents veïnats entre els quals destaquem Martorell de la Selva, per la seva magnífica localització en el paisatge i pel seu nucli col·lectiu organitzat a l'entorn de l'església.

La volumetria rotunda de l'església, accentuada per la verticalitat dels xiprers i moderada per les edificacions de la pagesia enxeses, s'articula amb el paisatge de la petita plana i amb la textura dels arbres. Les muntanyes properes fan de marc i concentren l'atenció en el conjunt arquitectònic.

Maçanet de la Selva, situado cerca del antiguo estanque de Sils, es una población que data del siglo XI. Presentaba numerosos «masos» fortificados y casas urbanas de repertorio gótico, de las que aún se encuentran algunos interesantes ejemplos.

Tiene diversos vecindarios entre los cuales destacamos Martorell de la Selva, por su magnífica localización en el paisaje y por su núcleo colectivo organizado alrededor de la iglesia.

La volumetría rotunda de la iglesia, acentuada por la verticalidad de los cipreses y moderada por las edificaciones rurales anexas, se articula con el paisaje de la pequeña llanura y con la textura de los árboles. Las montañas cercanas enmarcan y concentran la atención en el conjunto arquitectónico.

Maçanet de la Selva, situated near the ancient Sils lake, dates from the eleventh century. It contained formerly many fortified **masos** and urban dwellings of the Gothic type, of which there are still a certain number left.

There are a number of different hamlets dependant on the town, outstanding among which is Martorell de la Selva by virtue of its magnificent setting and its complex of buildings clustered around the church.

The roundness of the church, accentuated by the tall cypress trees and moderated by the surrounding houses, blends perfectly with the landscape and the texture of the trees. The nearby mountains act as a frame and heighten the restrained style of the architecture.

Foto Institut Municipal d'Història (Barcelona)

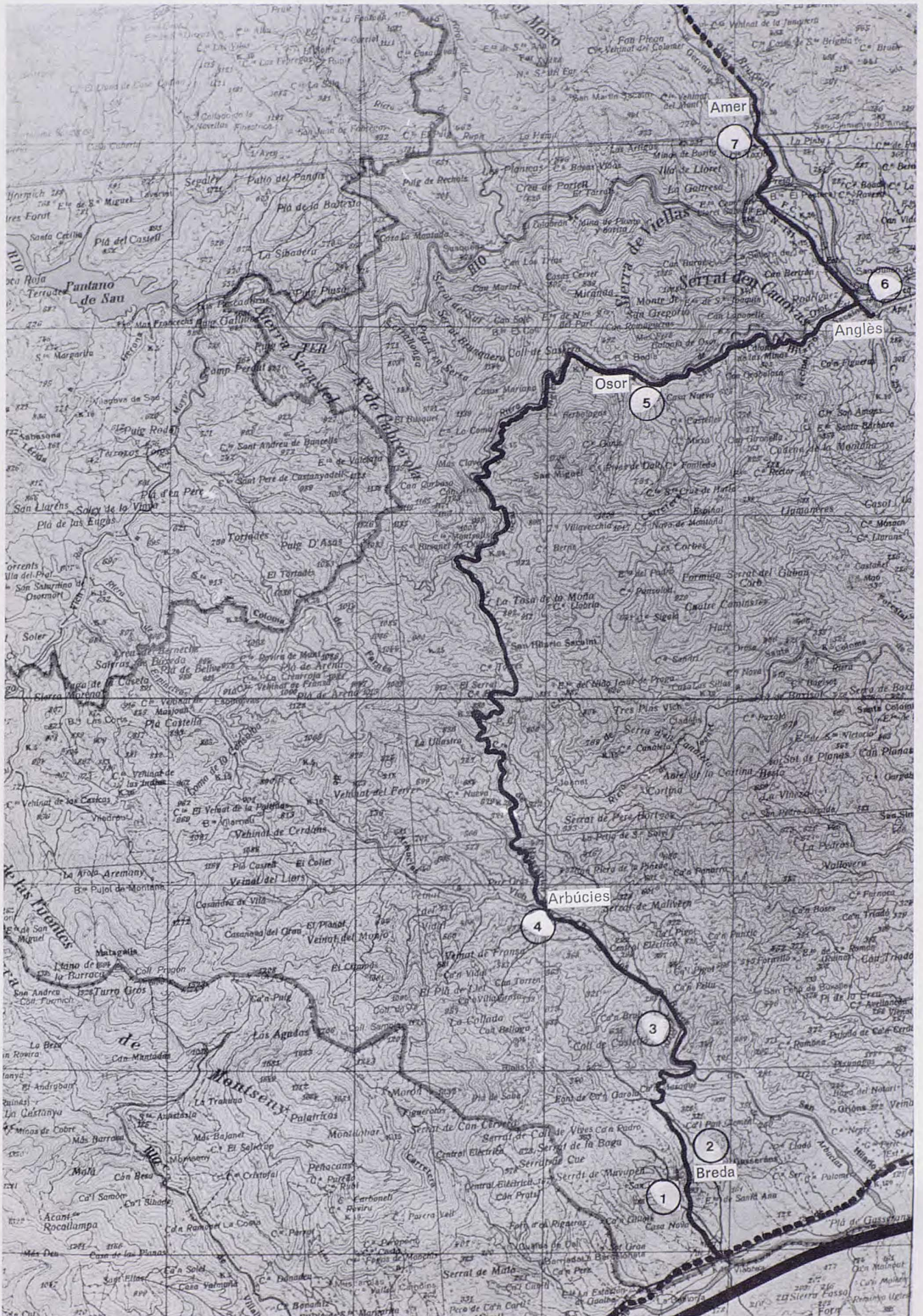

Un document de 1145 anomena a la població «Castro Ostalrico». Es localitza de manera estratègica a dalt d'un penya-segat sobre el riu Tordera. Una forta muralla del segle XIV tanca la població per les zones d'accés i la comunica amb el castell emplaçat al punt més alt del turó. Té un interès especial per aquesta guà el fenomen popular d'incorporació d'habitacles a les muralles. Aquest tema el podem veure a molts recintes fortificats, però aquí té la màxima difusió i el nombre de variants més gran. Les solucions d'accés mitjançant contraforts exteriors, els tipus de finestres i balcons i la creació de magatzems coberts amb terrats als espais entre les torres, són algunes de les intervencions que podem contemplar. Una anàlisi arquitectònica portaria a considerar el resultat global del fenomen en el sentit d'estudiar-lo com a un conjunt d'incisions i perforacions, relacionades amb una forma simple, compacta i rigurosament geomètrica.

Un documento de 1145 llama a la población «Castro Ostalrico». Se localiza de manera estratégica en la cima de un acantilado sobre el río Tordera. Una fuerte muralla del siglo XIV rodea la población en las zonas de acceso y la comunica con el castillo, emplazado en el punto más alto de la colina. Tiene especial interés en esta guà el fenómeno popular de incorporación de habitáculos a las murallas. Este tema, que podemos ver en muchos recintos fortificados, tiene aquí la máxima difusión y el mayor número de variantes. Las soluciones de acceso por los contrafortes exteriores, los tipos de ventanas y balcones y la creación de almacenes cubiertos con azoteas en los espacios entre las torres, son algunas de las intervenciones que podemos contemplar. Un análisis arquitectónico nos llevaría a considerar el resultado global del fenómeno en el sentido de estudiar cómo un conjunto de incisiones y perforaciones pueden relacionarse con una forma simple, compacta y rigurosamente geométrica.

An 1145 document mentions the town of «Castro Ostalrico», situated in a strategic position on a rocky outcrop overlooking the River Tordera. A fourteenth-century wall closes the town off and connects it with the castle situated on the highest point of the hill. Houses incorporated into the walls are of particular interest here. This technique, widespread throughout fortified towns and villages, is particularly profuse here and with the greatest number of variations. Entrances through the outer buttresses, types of windows and balconies, and covered stores with terraces between the towers are a few of the popular interventions we can contemplate. An architectural analysis would lead us to evaluate the overall result of the phenomenon seen as the way in which a series of incisions and perforations harmonize with a simple, compact and strictly geometrical form.

El Montseny i Les Guilleries Comarca: La Selva

Per establir un límit a aquesta secció, ens hem de referir a la gran cadena de muntanyes que separen les zones planes de la Selva, de les comarques d'Osona.

El sector sud d'aquest conjunt, està format pel plegament del Montseny al vessant S.E. que vessa aigües al Tordera. Més al nord, poden servir-nos de límits els serrats de les Guillerries, des del punt on les diferents rieres aflueixen al Ter.

Les comarques històriques comprenen també territoris de l'actual província de Barcelona.

La certa homogeneïtat arquitectònica respon a unes mateixes exigències climàtiques, agrícoles i de situació.

L'orografia del territori és molt accidentada, amb cursos d'aigua ràpids entre penya-segats potents. El clima és fred en general i la pluviometria abundant. La vegetació està formada per faigs, roures, pins i castanyers, que deixen algunes clarianes destinades bàsicament al pasturatge.

Les condicions naturals adverses han generat un tipus de assentaments de població centrats bàsicament als nuclis d'una certa dimensió com Arbúcies, Breda, S. Hilari de Sacalm, Amer o Anglès. La població aïllada en masos és molt menys abundant que a les zones veïnes. Els nuclis urbans presenten en general organitzacions entre mitgeres d'estatges de 2, 3 o 4 pisos i places porxadades.

Els masos, al Baix Montseny, repeteixen els tipus habituals de la Selva si bé hi ha un increment de les pendents dels aiguavessos. A les zones més altes i a les Guillerries es produeix, en canvi, un tipus específic de mas, caracteritzat per l'existència de grans balconades de fusta protegides amb potents ràfecs a la coberta i una certa introversió dels estatges complementaris.

Para establecer un límite en esta sección, debemos referirnos a la gran cadena de montañas que separan las zonas llanas de La Selva de las comarcas de Osona.

El sector sur de este conjunto está formado por el plegamiento del Montseny, en la vertiente S.E., que vierte sus aguas al Tordera. Más al norte, pueden servirnos de límite las sierras de Les Guillerries, a partir del punto en que los diferentes arroyos son afluentes del Ter.

Las comarcas históricas comprenden también territorios de la actual provincia de Barcelona.

La cierta homogeneidad arquitectónica responde a unas mismas exigencias climáticas, agrícolas y de situación.

La orografía del territorio es muy accidentada, con pequeños cursos de agua entre potentes acantilados. El clima es frío, en general, y la pluviometría abundante. La vegetación está formada por hayas, robles, pinos y castaños con algunos calveros destinados, básicamente, al pastoreo.

Las condiciones naturales adversas han generado un tipo de asentamientos de población, centrados por regla general en núcleos de una cierta dimensión, como Arbúcies, Breda, S. Hilari de Sacalm, Amer o Anglès. La población aislada en «masos» es mucho menos abundante que en las zonas vecinas.

Los núcleos urbanos presentan, normalmente, organizaciones entre medianeras con viviendas de 2, 3 o 4 pisos y plazas porticadas.

Los «masos», en el bajo Montseny, repiten los tipos habituales de La Selva, si bien con un incremento de las pendientes de las vertientes del tejado. En las zonas más altas y en Les Guillerries se produce, en cambio, un tipo específico de «mas», caracterizado por grandes balcones corridos de madera, protegidos por los potentes aleros de la cubierta y una cierta introversión de las estancias complementarias.

This sector begins at the great chain of mountains which separates the flat plains of La Selva from the districts of Osona. The southern sector of this zone is formed by the S.E. slopes of Montseny, which feed the Tordera. Further north, the zone is bordered by Les Guillerries from the point where the different streams flowing down their slopes are tributaries of the Ter. The zone also includes certain territories which now pertain to the province of Barcelona.

There is a certain singleness of architecture in this area, corresponding to a set of common climatic, agricultural and situational demands. The orography of the zone is very rugged, with rapid-flowing streams and high cliffs. The climate is cold and wet and vegetation consists basically of beeches, oaks, pines and chestnuts, with clearings given over mainly to pasture. The adverse conditions have resulted in the grouping together of dwellings in larger nuclei, such as Arbúcies, Breda, S. Hilari de Sacalm, Amer and Anglès. Isolated **masos** are much less abundant here than in neighbouring zones.

The urban nuclei are composed basically of terraced houses 2, 3 or 4 storeys high and arcaded squares.

The **masos** of the Baix Montseny are the same fundamental type as those of La Selva, except that the roofs are more sharply sloped. In the higher regions and Les Guillerries, however, we come across a specific type characterized by large wooden balconies sheltered by jutting eaves.

Foto 1

Foto 2

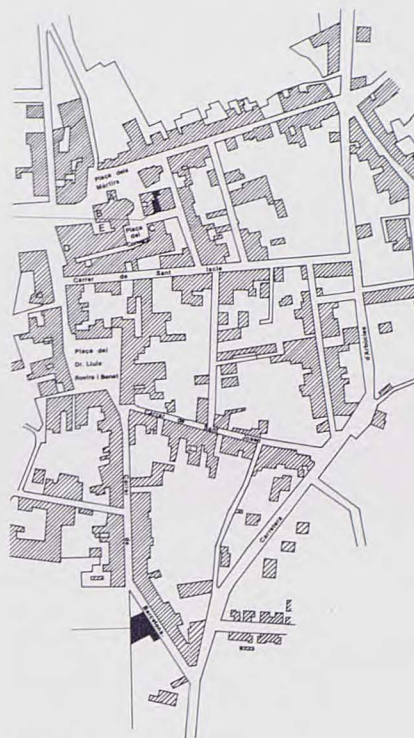
La fundació, al 1038, del monestir benedictí de S. Salvador sembla ésser l'origen de la vila. Del segle XIII i XIV coincidint amb el màxim esplendor del monestir, la casa abacial (D) és el lloc on es poden veure estructures de l'època i espais configurats de gran interès. Les zones perifèriques d'aquest edifici han estat convertides en habitacles (foto 1) que incorporen solucions tradicionals, com les finestres amb barana de maó i les coloracions de l'interior dels brancals, mostrant la pintura interior

Els processos d'immigració dels últims anys ha produït una nova reconversió d'aquests estatges essent-hi incorporats motius tradicionals del sud d'Espanya com el emblanquit de part de les façanes i un bon nombre de testos al balcó. La foto núm. 2 il·lustra un procés molt més radical d'aquestes interessants intervencions basades en d'altres arquitectures populars. Es tracta d'una casa tradicional que ha estat totalment emblanquinada. L'aplicació de la calç als murs, pilars, jàsseres i altres elements complementaris aconsegueix una alteració de la imatge de l'habitacle tradicional (especialment del pati).

La fundación, en 1038, del monasterio benedictino de S. Salvador, parece ser el origen de la villa. De los siglos XIII y XIV, coincidiendo con el máximo esplendor del monasterio, es la casa abacial (D), en la que pueden verse estructuras de la época y espacios configurados de gran interés. Las zonas periféricas de este edificio han sido convertidas en habitáculos (foto 1) que incorporan soluciones tradicionales, como las ventanas con barandilla de ladrillo y los coloreados del interior de las jambas, dejando visible la pintura interior.

Los procesos de inmigración de los últimos años han producido la nueva reconversión de estas viviendas, incorporando motivos tradicionales del sur de España, como son el cerco blanco de puertas y ventanas y la abundancia de macetas en el balcón.

La foto 2 ilustra un proceso mucho más radical de estas interesantes intervenciones, basadas en otras arquitecturas populares. Se trata de una casa tradicional que ha sido totalmente enjalbegada. La aplicación de la cal en muros, pilares, jácenas y elementos complementarios, provoca la alteración de la imagen del habitáculo tradicional (especialmente del patio).

BREDA - Plaça de l'església

- A. Campanar romànic
- B. Església parroquial
- C. Pabordia
- D. Abadía
- E. Claustre

The foundation in 1038 of the Benedictine monastery of S. Salvador would seem to be the origin of the town. The abbot's residence (D) was built during the monastery's maximum splendour (thirteenth and fourteenth centuries). The peripheral sections of the building have been converted into houses (photo 1) with traditional elements such as windows with brick and the colours on the interior surfaces of the jambs.

The increase of immigration over the last few years has led to the introduction of popular elements from the south of Spain, such as the white surrounds of doors and windows and the abundance of flowerpots on balconies.

The second photograph illustrates a far more radical introduction of popular architecture from other parts of Spain, namely the whitewashing of the whole building, resulting in a transformation of its overall appearance (particularly the patio).

Foto 1

Les terrisseries de Breda són un exemple interessant de les arquitectures populars especialitzades. Es tracta, en general, de construccions elementals de pedra o de maó que s'organitzen a l'entorn del forn.

El forn, per ell mateix, mereix una atenció especial pel seu procés constructiu, que incorpora arquitectònicament les possibilitats de ventilació, control i neteja. La coronació d'aquests forns a Breda, origina unes espectaculars xemeneies que es coronen en pla i que incorporen generalment peces de terrisseria com a motiu ornamental i simbòlic (foto 2).

La construcció de les diverses dependències presenta processos interessants de flexibilitat d'ús i nombroses solucions tradicionals per a les zones de treball i magatzem. L'aire de provisionalitat és una de les constants d'aquestes construccions.

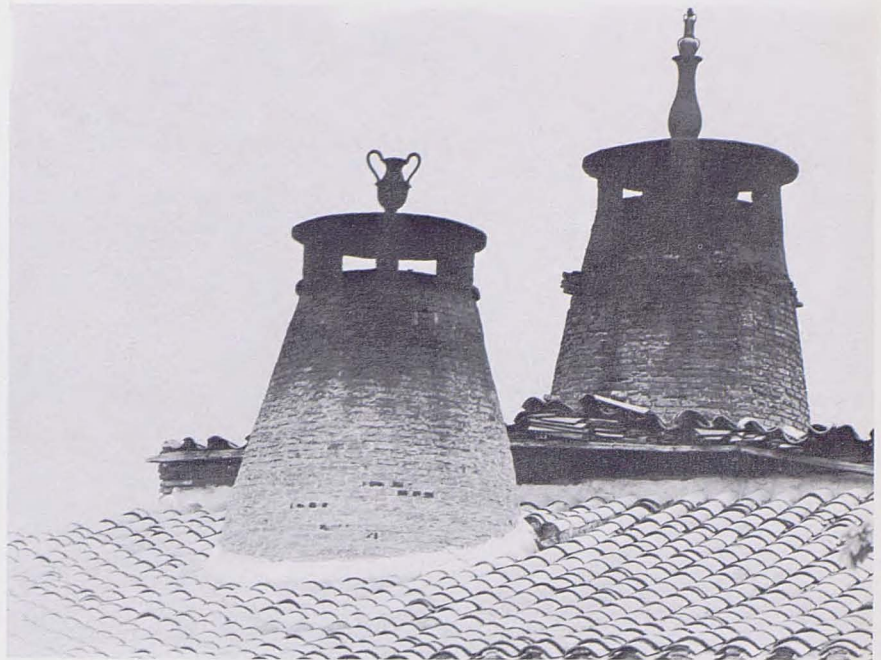

Foto 2

Los obradores de alfarero de Breda son un ejemplo interesante de las arquitecturas populares especializadas. Se trata, en general, de construcciones elementales de piedra o ladrillo que se organizan alrededor del horno.

El horno en sí merece una atención por su proceso constructivo, que incorpora arquitectónicamente las posibilidades de ventilación, control y limpieza. La coronación de estos hornos, en Breda, origina unas espectaculares chimeneas, que incorporan, generalmente, piezas de alfarería como motivo ornamental y simbólico (foto 2).

La construcción de las distintas dependencias presenta interesantes procesos de flexibilidad de uso y numerosas soluciones tradicionales para las zonas de trabajo y almacén. El aire de provisionalidad es una de las constantes en estas construcciones.

The Breda potteries are an important example of popular specialized architecture, consisting, normally, of elementary structures grouped around the kiln. The kiln itself deserves special mention by virtue of its construction, which incorporates possibilities of ventilation, heat control and cleaning. The spectacular chimneys have a flat cover and often incorporate pottery pieces as ornamental and symbolic elements (photo 2).

Outbuildings are often flexible in their purpose and tend almost always to have an air of impermanence.

El mas de Can Gelat està situat a l'esquerra de la carretera d'Hostalric a Arbúcies, aproximadament 1 km. després de l'encreuament de Breda. Correspon, segons la divisió d'en Danés, al tipus 4, variant del mas basilical, en el qual la golfa es cobreix en sentit perpendicular als aiguavessos de la coberta principal.

És un tipus més aviat rar, però en aquesta zona se'n poden veure alguns exemples. L'estructura original de tres crugies ha sofert afegits laterals. L'ampliació a la dreta, que augmentaria la imatge basilical, correspon a una manera d'ampliar típica del Vallès. L'afegit de l'esquerra, sota un sol vessant, és característica de la Selva. La composició molt ordenada i la unificació del procés mitjançant l'arrebossat i emblanquit de la façana, ofereix un resultat interessant.

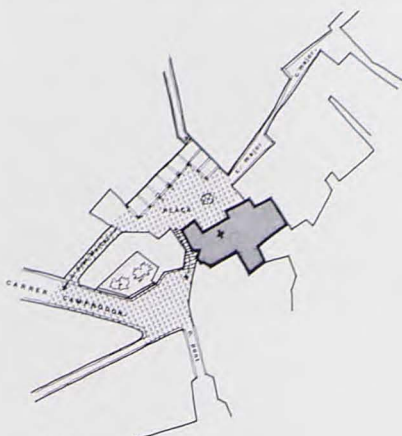
El «mas» de Can Gelat se encuentra a la izquierda de la carretera de Hostalric a Arbúcies, aproximadamente a 1 Km después del cruce de Breda. Corresponde, según la división de Danés, al tipo 4, variante del «mas» basilical, en el que la buhardilla se cubre en sentido perpendicular a las vertientes de la cubierta principal.

Es un tipo generalmente escaso y del cual, en esta zona, pueden verse algunos ejemplos. La estructura original de tres crujías ha sufrido adiciones laterales. La ampliación hacia la derecha, que aumentaría la imagen basilical, corresponde a una manera de ampliar típica del Vallès. La adición de la izquierda, bajo una sola vertiente, es característica de La Selva.

La composición muy ordenada y la unificación del proceso, mediante el revoque y el enjalbegado de la fachada, ofrece un interesante resultado.

Mas Can Gelat stands on the left-hand side of the road from Hostalric to Arbúcies, approximately 1 km. after the turnoff to Breda. It corresponds, according to the system of division established by Danés, to type 4 of the basilical **mas** where the slope of the loft roof is at right-angles to that of the main roof.

It is a relatively rare type, a few examples of which can be seen in this zone. In this case, the original three-bayed structure has been extended sideways: the right-hand extension is typical of El Vallès, while the one on the left is characteristic of La Selva. The total composition has been whitewashed all over to give it an appearance of homogeneity.

ARBÚCIES - Plaça de l'església

Foto 1

Foto 2

El monestir de Breda i després els senyors del castell de Montsoliu són a l'origen de la història de la vila d'Arbúcies. Cal suposar que la configuració de la zona més antiga és del segle XVI amb un increment fort de població al segle XIX.

De l'època medieval es poden veure, a la vila, la plaça parcialment portxada amb arcs de mig punt de base reforçada i alguns carrers anexas. El recorregut que assenyalen té interès com a arquitectura urbana pels forts desnivells dels edificis i la presència central d'una complexa edificació amb jardí que evidencia intervencions d'èpoques diferents.

El carreró cobert que surt de la plaça serveix per organitzar una trama urbana tradicional amb exemples interessants d'habitaclles entre mitgeres de planta, pis i golfa, que mantenen el repertori constructiu tradicional. La pintura de les façanes sol ésser de colors rosats recerclats amb blanc o algun altre color.

La foto núm. 2 il·lustra el molí d'en Pipes que es troba sortint d'Arbúcies per la carretera de Viladrau. Tot i que actualment ha perdut el seu ús i està restaurat, podem apreciar l'organització dels volums edificats a la vora del riu i la pintura acolorida tradicional.

El monasterio de Breda y, después, los señores del castillo de Montsoliu, están en el origen de la historia de la villa de Arbúcies. Hay que suponer que la configuración de la zona más antigua es del siglo XVI, con un fuerte incremento de población en el siglo XIX.

De época medieval pueden apreciar en la villa, la plaza parcialmente porticada con arcos de medio punto de base reforzada y algunas calles anexas. El recorrido que señalamos tiene interés en cuanto a arquitectura urbana, debido a los fuertes desniveles entre los edificios y la presencia central de una compleja edificación con jardín, que evidencia intervenciones de distintas épocas. La callejuela cubierta, sirve para organizar una trama urbana tradicional con interesantes ejemplos de viviendas en medianería (de planta, piso y buhardilla), que mantienen abundantes muestras de repertorio constructivo tradicional. El pintado de las fachadas en colores rosados, contorneados con blanco u otro color, es característico.

La foto 2 ilustra el molino de «En Pipes», que se halla en la carretera de Viladrau. A pesar de que actualmente ha perdido su uso y está restaurado, podemos apreciar aún la organización de los volúmenes edificados cerca del río y el tradicional pintado coloreado.

The monastery of Breda and later the lords of Montsoliu castle are behind the beginning of the history of Arbúcies. It seems likely that the oldest part of the town acquired its form in the sixteenth century, and there was a considerable extension in the nineteenth.

The partially-arcaded square, with its semicircular arches, and reinforced bases, along with one or two streets off, date from the Middle Ages. The itinerary set out here is interesting as an illustration of solutions to combat the uneven ground, and the complex central building with garden, which shows evidence of interventions in different periods.

The covered street which leads out from the square is lined by a traditional urban network with interesting examples of terraced houses with a ground floor, first floor and attic. The pink façades with white surrounds are characteristic.

The second photograph shows the Pipes mill, which stands at the exit from Arbúcies on the Viladrau road. One can still admire its structure and the way it has been constructed by the river, as well as its traditional painted façades, despite the fact that it has lost its original function and is now a restaurant.

Casc antic d'OSOR
1 Recorregut d'interès
2 Can Casamitjana

El poble està encaixat entre muntanyes. La riera d'Osor divideix la població en dos sectors que es comuniquen per un antic pont d'un sol arc.

L'origen medieval es documenta des del segle XII. El terratrèmol de 1426 en destruí una gran part.

Malgrat moltes substitucions d'estatges, és encara gran el seu interès arquitectònic.

La zona dreta s'organitza a partir de l'actual carretera i els estatges es disposen seguint les corbes de nivell de la muntanya. Conté l'església de S. Pere i un seguit de cases urbanes característiques. A la vora del torrent, hi ha Can Casamitjana que en realitat és un mas inclòs dins el teixit urbà. Es tracta d'un antic estatge construït amb pedra sense escairar i coberta amb dos vessants, amb un potent ràfec sostingut mitjançant tornapunts. Presenta la balconada de fusta característica dels masos de la zona, que es forma amb posts de dimensió regular, sobre els cabirons que emergeixen del trespol de la planta del pis. El treball de pedra és molt rústec. Manté en canvi, un treball de fusteria tradicional interessant.

A l'altra banda del riu hi ha un carrer sol en el qual s'hi arrenghen cases entre mitgeres d'èpoques diferents que ofereixen tot un repertori d'habitacles tradicionals de planta i pis, alguns amb les golfes característiques de la regió.

Es marca un itinerari d'interès al plànol de la població.

El pueblo se encuentra encajado entre montañas. El arroyo de Osor divide la población en dos sectores que se comunican mediante un antiguo puente de un solo arco.

Su origen medieval se documenta desde el siglo XII. El terremoto de 1426 destruyó gran parte de la población.

A pesar de muchas sustituciones de viviendas, es aún grande su interés arquitectónico.

La zona derecha se organiza a partir de la actual carretera y las viviendas se disponen siguiendo las curvas de nivel de la montaña. Contiene la iglesia de S. Pere y una serie de casas urbanas características. Cerca del torrente se halla Can Casamitjana, que es en realidad un «mas» insertado en el tejido urbano. Se trata de una antigua vivienda construida con piedra sin escuadrar y cubierta de doble vertiente, con un potente alero sostenido por tornapuntas. Presenta el balcón corrido de madera, característico de los «masos» de la zona, que se forma con tablas de regular dimensión sobre los cabios que emergen del techo de la planta piso. El trabajo de piedra es muy burdo. Mantiene, en cambio, un interesante trabajo, de madera.

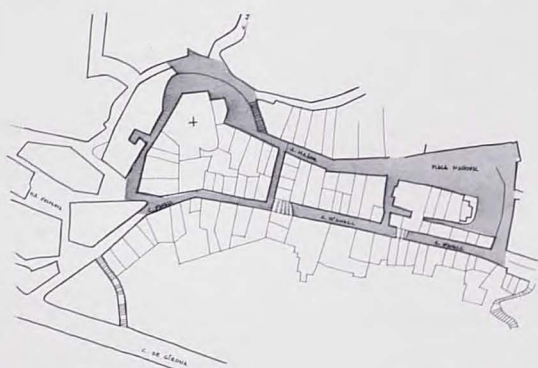
En la otra orilla del río se encuentra una única calle, en la cual se alinean casas entre medianeras de distintas épocas, que ofrecen todo el repertorio de habitáculos tradicionales de planta y piso, algunos con la característica buhardilla de la región.

Se marca un itinerario de interés en el plano de la población.

The town is hidden among mountains and the River Osor divides it into two sections joined by an ancient one-arched bridge. It was first documented in the twelfth century and the 1426 earthquake destroyed a large part. Despite numerous substitutions, it is still of considerable architectural interest.

The right-hand zone is arranged along the present-day road, and the houses follow the contours of the mountain. It contains the church of S. Pere and a series of characteristic urban houses. By the side of the water stands Can Casamitjana which, in fact, is a **mas** incorporated into the urban complex. It is a very old building constructed from rough stone and covered with a gable roof featuring jutting eaves supported by props. It has the characteristic wooden balcony, found all over the zone, made from planks resting on the beams protruding from the first-floor ceiling. The stonework is very rustic, and there are interesting examples of traditional carpentry.

On the other bank of the river there is a single street lined with a terrace of houses of different epochs, mostly with the usual ground and first floors and some with the characteristic regional attic. There is an interesting itinerary marked on the town-plan.

ANGLÈS - Casc antic

El primer nucli de la vila és un antic castell del segle XI, la plaça d'armes del qual és avui l'actual plaça del poble.

El recinte emmurallat, que incloïa la vila vella i que il·lustrem, es considera del segle XVI.

El carrer d'Avall que formava, amb el carrer d'Amunt, la vila gòtica és un dels més característics i espectaculars de l'arquitectura urbana de l'època.

La diafragmació de l'espai que les cases-pont provoquen i les lleugeres inflexions del recorregut, donen suport a un seguit d'habitacles que incorporen quasi la totalitat del repertori constructiu del gòtic civil a Catalunya.

Les variants constructives i compositives a les portes dovellades, finestres arcuades, llindes gravades o ràfecs de coberta són molt nombroses.

Hi ha al terme un bon nombre de masos, alguns fortificats molt tardanament (segle XVII) a causa del bandolerisme que tenia les Guilleries per refugi natural.

Un antiguo castillo del siglo XI, del que la actual plaza era la plaza de armas, es el primer núcleo de la villa.

El recinto amurallado, que incluía el casco antiguo —y que ilustramos—, se considera del siglo XVI.

La calle de Avall, que formaba junto con la calle de Amunt la villa gòtica, es una de las más características y espectaculares de la arquitectura urbana de la época.

La diafragmación del espacio, que provocan las casas-puente y las ligeras inflexiones del recorrido, dan soporte a una serie de habitáculos que incorporan casi la totalidad del repertorio constructivo del gòtico civil en Catalunya.

Las variantes constructivas en puertas dovelladas, ventanas arcuadas, dinteles grabados o aleros de cubierta son muy numerosas.

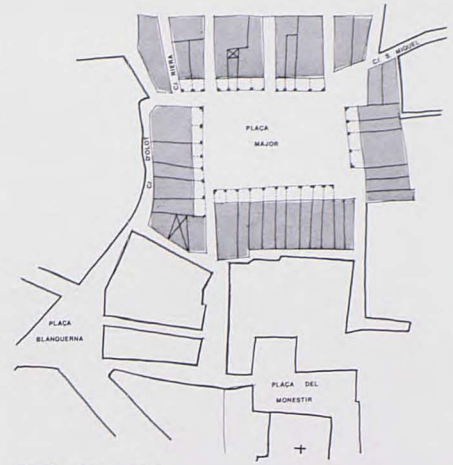
Se encuentran en el término numerosos «masos», algunos de ellos fortificados muy tardíamente (s. XVII), a causa del bandolerismo, que tenía en Les Guilleries su refugio natural.

An eleventh-century castle, of which the present town square was originally the parade ground, is the essential nucleus of the town. The walled precinct, illustrated here, which contained the old town, is considered to belong to the sixteenth century.

Carrer d'Avall, which together with Carrer d'Amunt formed the Gothic quarter of the town, is one of the most characteristic and spectacular examples of the urban architecture of the period.

The house-bridges and the slight inflexions in the urban layout form a kind of diaphragm which lends support to a series of houses which display almost the total repertoire of Catalan civil Gothic architecture. There are numerous variations of arched doors and windows, engraved lintels and eaves.

There are many **masos** in the region, some fortified sometime later (in the seventeenth century) as protection against bandits who used Les Guilleries as their natural hide-out.

AMER - Plaça Major

Amer es localitza en una vall fèrtil del riu del mateix nom a sota els espadats del Far. La colonització de la vall al segle IX pels benedictins i la construcció del monestir de Sta. Maria, origina la vila actual. Al segle XIII ja es conegut el seu mercat.

Al segle XV la pesta i els terratrèmols provoquen el despoblament de la vall. La majoria dels estatges es refan i repoblen al segle XVI i el procés de consolidació urbana arriba fins el segle XIX.

La plaça Major és un clar exponent de tipus constructiu sobretot de les èpoques més tardanes. És una de les places porxadades més grans de Catalunya, amb una imatge unitària molt clara, tot i estar constituïda per edificacions molt diverses.

El tema de l'arc de mig punt es presenta rebaixat, peraltat, sobre mur o sobre pilans indistintament, però té un grau de rotunditat suficient com per actuar d'unificador arquitectònic.

Amer se localiza en un valle fértil regado por su río, homónimo bajo los acantilados del Far. La colonización en el siglo IX del valle por los benedictinos y la construcción del monasterio de Sta. María origina la actual villa.

En el siglo XIII ya es conocido su mercado.

En el siglo XV, la peste y los terremotos provocan el despoblamiento del valle. La mayoría de las viviendas se reconstruyen y repueblan en el siglo XVI y el proceso de consolidación urbano llega hasta el s. XIX. La plaza mayor es un claro exponente de tipo constructivo sobre todo de las épocas más tardías. Se trata de una de las plazas porticadas mayores de Catalunya, con una imagen unitaria muy clara, pese a estar constituida por edificaciones muy dispares.

El tema del arco de medio punto se presenta rebajado, peraltado, sobre muro o sobre pilares indistintamente, pero tiene un grado de rotundidad suficiente como para actuar de unificador arquitectónico.

Amer is situated in a fertile valley watered by the river of the same name, beneath the Far cliffs. The town originated with the colonization, in the ninth century, of the valley by the Benedictine monks and the construction of the monastery of Sta Maria. Its market was well-known by the thirteenth century, but the plague of the fifteenth resulted in the depopulation of the valley. The majority of the houses were renovated and re-occupied in the sixteenth and the process of urban consolidation continued into the nineteenth century.

The main square is a fine example of later construction techniques. It is one of the biggest arcaded squares in the whole of Catalonia and has a unified appearance despite the differences between the buildings of which it is composed.

The semicircular arch is depressed here, and supported either by walls or pillars, but it is sufficiently rounded to act as an architectural unifying element.